

BRNO
NÁDRAŽNÍ 4
PALÁC POJIŠŤOVNY RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ

ZJIŠŤOVACÍ STRATIGRAFICKÝ PRŮZKUM OMÍTKOVÝCH VRSTEV A MATERIÁLOVÉ
SKLADBY OBVODOVÉHO PLÁŠTĚ OBJEKTU.

ZJIŠŤOVACÍ STRATIGRAFICKÝ PRŮZKUM POVRCHOVÝCH ÚPRAV DŘEVĚNÝCH A
KOVOVÝCH PRVKŮ FASÁDY HLAVNÍHO PRŮČELÍ I DVORNÍHO TRAKTU.

Dekorativně působící kresba tvořená skladbou mramorových desek obložení stěn vstupního vestibulu

Předkládají:

Stratigrafický průzkum povrchových úprav:

Mgr. Zoja Matulíková,

Kounicova 1

602 00 Brno

Laboratorní a materiálový průzkum

petrografická analýza kameniva maltovin a omítek

Mgr. Dalibor Všianský PhD.

Karáskovo náměstí 17,

615 00 Brno

Říjen 2016

- ◆ PŘEDKLÁDANÁ DOKUMENTACE JE CHÁPÁNA JAKO ORIENTAČNÍ PODKLAD PRO PROJEKTANTA A PRACOVNÍKY PAMÁTKOVÉ PÉČE A JAKO DOKLAD O EXISTENCI, STAVU A CHARAKTERU STARŠÍCH OMÍTKOVÝCH VRSTEV A JEJICH POVRCHOVÝCH ÚPRAVÁCH, SOUČASNĚ I O POVRCHOVÝCH ÚPRAVÁCH TRUHLÁŘSKÝCH A VYBRANÝCH ZÁMEČNICKÝCH PRVKŮ.
- ◆ ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ UVEDENÁ V DOKUMENTACI NENAHRAZUJÍ ODBORNÉ VYJÁDŘENÍ NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU, Ú.O.P. V BRNĚ, ANI ZÁVAZNÉ STANOVISKO ORGÁNU STÁTNÍ PAMÁTKOVÉ PÉČE VE SMYSLU § 14 ZÁKONA Č.20/1987 O STÁTNÍ PAMÁTKOVÉ PÉČI.
- ◆ SOUČÁSTÍ ZPRÁVY JE CD, KTERÉ OBSAHUJE ÚPLNOU FOTODOKUMENTACI VŠECH PROVEDENÝCH SOND. TIŠTĚNÁ FORMA NÁLEZOVÉ ZPRÁVY OBSAHUJE POUZE DÍLČÍ VÝBĚR Z FOTODOKUMENTACE PRŮZKUMU. CD OBSAHUJE I NÁLEZOVOU ZPRÁVU V DIGITÁLNÍ PODOBĚ.

I. LOKALIZACE PAMÁTKY

1. OKRES: Brno - město
2. OBEC: Brno
3. ADRESA: Nádražní 4, Brno 602 00, č.parcely st. 289
4. REJSTŘÍKOVÉ ČÍSLO OBJEKTU V ÚSKP ČR: 48087/7-7401
5. NÁZEV PAMÁTKY: Městský dům, /původně polyfunkční objekt italské pojišťovny RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ/
6. PŘEDMĚT PRŮZKUMU: Omítkové vrstvy fasádního pláště dvorního průčelí, omítkové vrstvy společných prostor truhlářské a kovové architektonické prvky fasády.

II. ÚDAJE O AKCI

1. VLASTNÍK: Statutární město Brno
2. TERMÍN ZAPOČETÍ A UKONČENÍ AKCE: 09.-10. 2016
3. ZADAVATEL PRŮZKUMU: Architektonická kancelář Atelier Kristen, Svatopluka Čecha 35, 602 00 Brno
4. VÝCHOZÍ PODKLADY:
 - sondážní průzkum povrchových úprav omítkových vrstev a architektonických prvků na místě samém
 - laboratorní a petrografická analýza použitých materiálů – omítek Mgr. Dalibor Všianský, PhD., Karáskovo náměstí 17. Brno
 - „Architektonické dílo Karla Kotase. Sledování významných mezníků v tvorbě“, bakalářská diplomová práce, MUNI Brno, FF, Seminář dějin umění, Mgr. Zuzana Raděvová, Brno 2005

III. ÚDAJE O PAMÁTCE

1. VZNIK: 1937 – 1938

Monumentální multifunkční palác italské pojišťovny Riunione Adriatica di Sicurtà patří k nejčastěji uváděným dílům architekta Karla Kotase. V případě brněnské realizace se mu podařilo skloubit funkci nájemního domu s obchodním i administrativním centrem, italské pojišťovny. Budova nacházející se na velmi lukrativní parcele v centru Brna, přímo naproti hlavnímu nádraží, byla postavena v letech 1937 – 1938, podle Kotasova projektu z r. 1936.

2. POPIS OBJEKTU: Z. Radvětová ve své bakalářské práci uvádí, cituji:

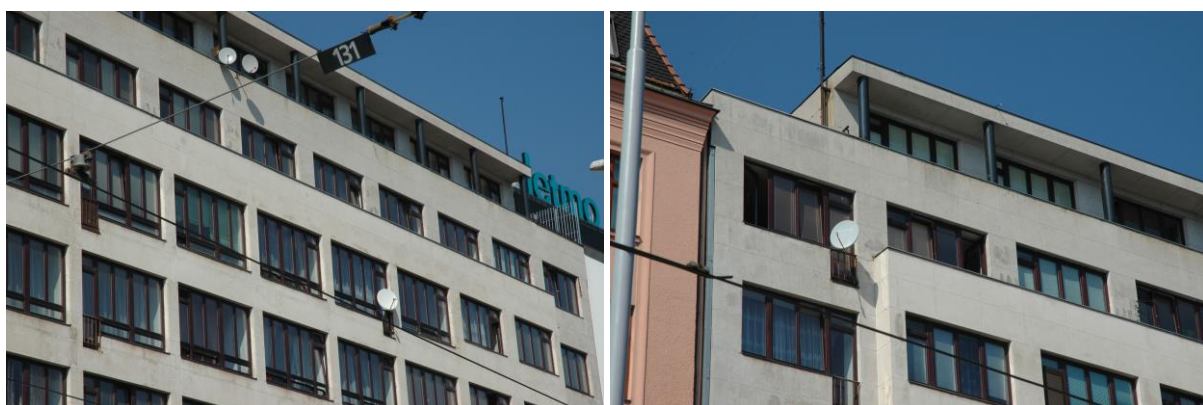
„Budova se nachází na atraktivním místě v samotném centru Brna, na styku několika dopravních tepen. Díky své stroze symetrické formě, blížíci se až neoklasicistně pojatému funkcionalismu vytváří dominantu a je rovnocenným doplněním monumentální secesní budovy hlavního nádraží. Stavba je provedena jako železobetonový skelet s výplňovým zdívkem. Sedmipatrová budova (původně měla mít jedenáct pater) zachovává symetrickou jednotu fasády, jež je obložena nažloutlým kamenem. Průčelí tvoří dvanáct okenních os. Přízemní parter s obchody a první kancelářské patro se formálně odlišuje od ostatních nadzemních pater, jež jsou v jednodušší formě. Výrazným prvkem celé stavby je v průčelí arkýřově vysazená plocha druhého až pátého patra o deseti okenních osách, která stavbě dodává na mohutnosti a zároveň se promítá i v odlišné funkci vnitřní dispozice. Poslední patro eliminované pouze na deset okenních os (jako odpověď na předstupující rovněž desetiosou plochu průčelí) pokrývá rovná střecha, která mírně přesahuje osu průčelí a je jakoby nesena pravidelně umístěnými piliři. První patro, stejně jako ustupující poslední patro, svým „tektonickým“ ztvárněním vytváří účinnou antitezi ke zbylé horizontálně pojaté ploše průčelí s typizovanými čtyřkřídlými okny. O úsilí po zjevné reprezentativnosti u této stavby není pochyb. Kotas užil nanejvýš účinných prostředků k docílení monumentality. Dokazuje to například precizní důraz na symetrii např. pravidelné umístění oken s představeným zábradlím.“

„Kvalita této stavby spočívá v estetičnosti a zároveň účelnosti užitých forem. Budova pojišťovny je postavena jako řadový dům na půdorysu neúplného zkoseného obdélníku. V přízemí jsou v přední části místnosti obchodů, v centrální ose průčelí je umístěn výtvarně pojatý portál pokračující vstupní halou spořitelny. Pravidelná vnitřní dispozice stavby spočívá v jejím rozdělení na tři hlavní části, jež je dodržováno ve všech patrech. V přízemí je to centrální prostorový vestibul se dvěma bočními schodišti do pater. V prvním patře se nacházejí kancelářské prostory. Dvě dvouramenná schodiště souměrně umístěná vlevo i vpravo ústí do středové chodby, která podélně dělí patro na dvě

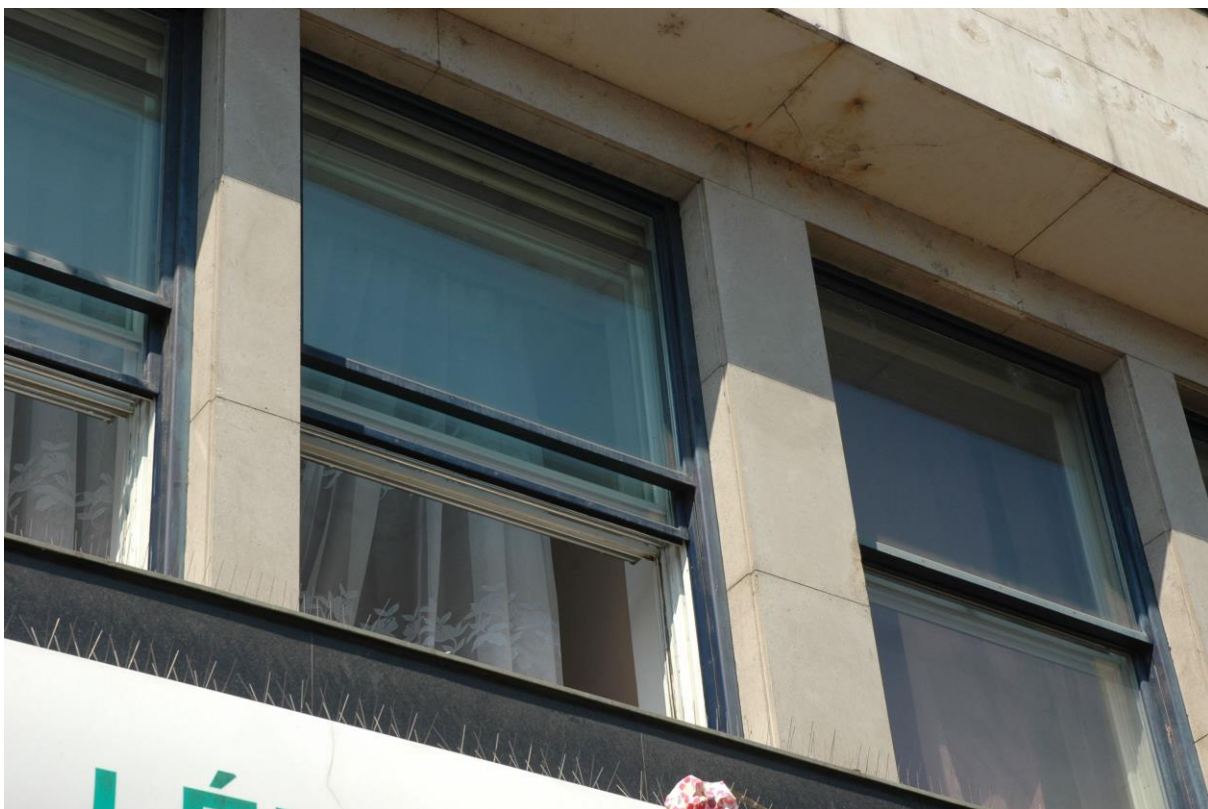
části. Přední prostor je pravidelně rozčleněn na stejně velké kanceláře, což se odráží i na vnějším obalu, pravidelnými špaletami mezi okny. V zadní části budovy jsou místnosti uspořádány nepravidelně. V druhém patře se nacházejí ještě z části administrativní prostory (vpravo), zbytek tvoří třípokojové byty a garsoniéry. Vnitřní rozdělení prostoru třetího až šestého patra se neliší a je definováno čistou souměrnou dispozicí nabízející komfortní třípokojové byty nebo garsoniéry s příslušenstvím a kuchyní s balkonem otočenými do dvora. Arkýřová část fasády se promítá do interiéru zvětšením prostoru hlavních obytných místností. V šestém patře potom vysazená plocha vytváří balkony.“

Celkový pohled na hlavní průčelí objektu Nádražní 4 v Brně.

Detail horní části a otevřené lodžie posledního patra. Předstupující plochá střecha je nesena kolonádou sloupů z leštěného tmavého mramoru

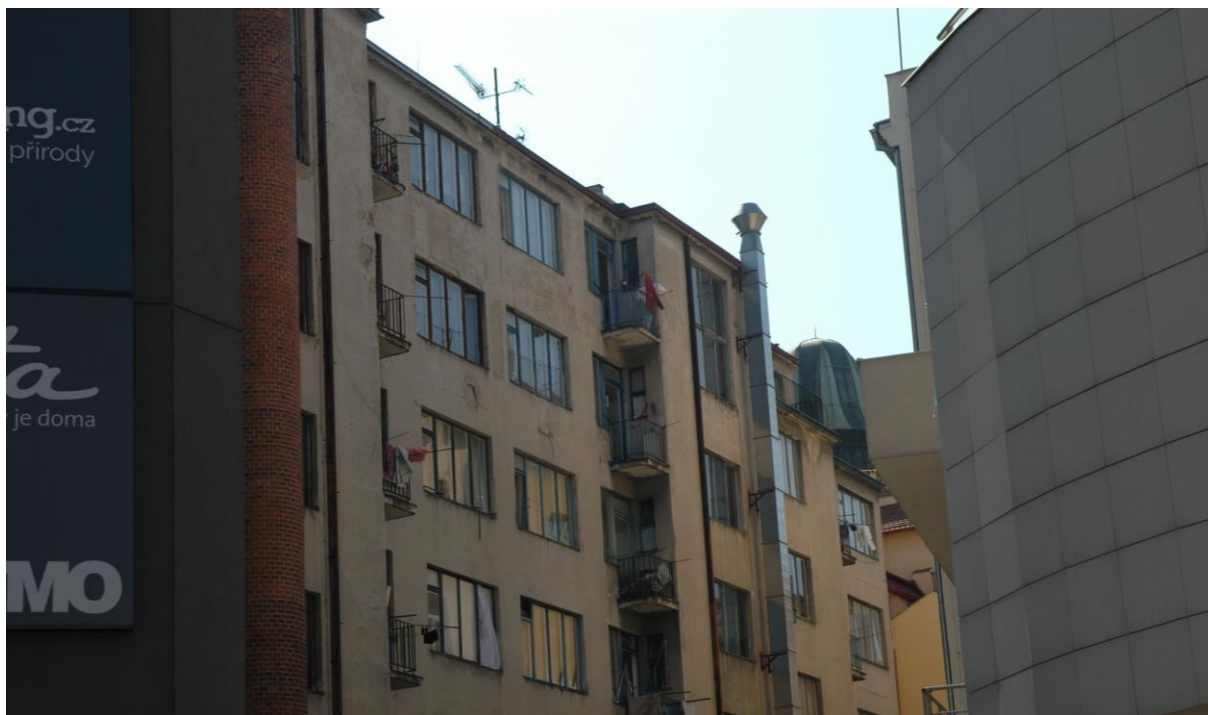
Detail dochovaných „amerických“ vysouvacích okenních výplní v prvním patře, kde byly umístěny kanceláře pojišťovny.

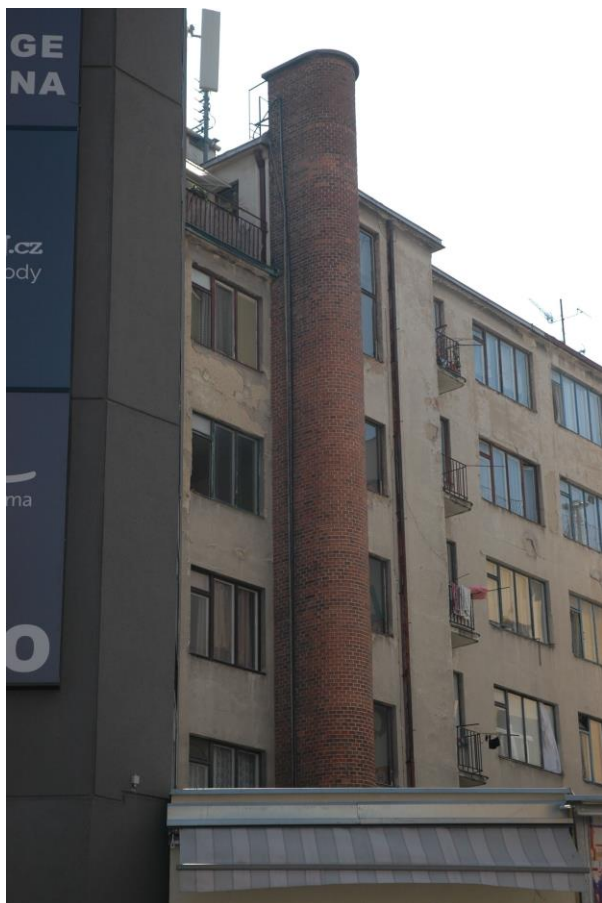
Ve vyšších patrech v obytné části byly v rozsahu hlavního průčelí původní okna nahrazena plastovými jejichž vnější rovina je v hnědé barvě.

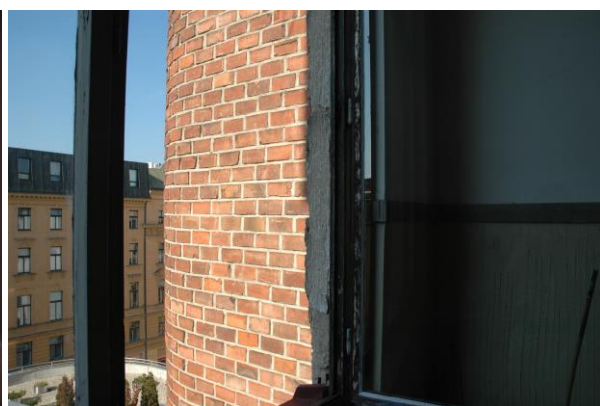
Plocha parteru je novodobě upravena a překryta chaotickou změť obchodních výkladců. Mezi jejich konstrukcemi lze nalézt starší součásti jednotné úpravy parteru a to včetně materiálové skladby (kamenné obklady, kovové profily z válcované oceli, mechanismy otvírání doplňků apod.) Výplně vstupních dveří jsou nevhodné, novodobé v hliníkových profilech. Celková úprava obchodního parteru je v současné době vzhledem ke kvalitě objektu značně kontrastní a degradující.

Celkový pohled na zadní průčelí s dominantou půlkruhového tubusu komínu z režného zdiva.

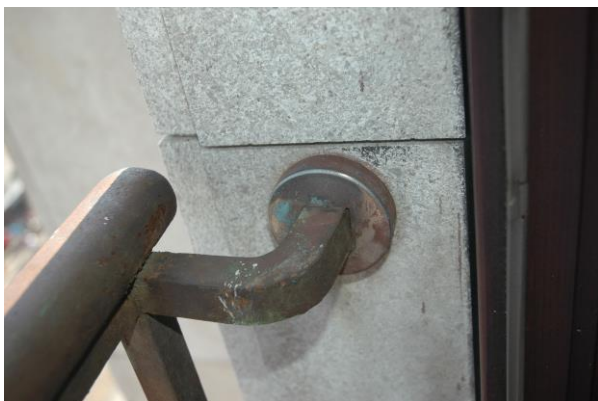
Plocha fasády dvorního průčelí byla omítnuta hrubými omítkami, patrně bez povrchové úpravy fasádním nátěrem.

Parterová část dvorků zadního průčelí byla upravena omítkami teracovými, včetně schodů. Tento způsob zcela odpovídá zvolenému konceptu výrazu celého obvodového pláště, kdy vzhled objektu, tedy i jeho barevnost je dána kombinací použitých materiálů (světlý kámen - různé druhy vápenců), režné omítky, režné cihelné zdivo, teraco apod.).

Dílčími barevnými akcenty byly pouze kovové a truhlářské prvky, zastoupené především okenními výplněmi. V případě obou průčelí byla vnější rovina oken opatřena krycím tmavým zelenomodrým nátěrem. Ve stejné barevnosti pak byla provedena povrchová úprava balkonů dvorního průčelí, ale i přesazených balkonů francouzských oken hlavního průčelí.

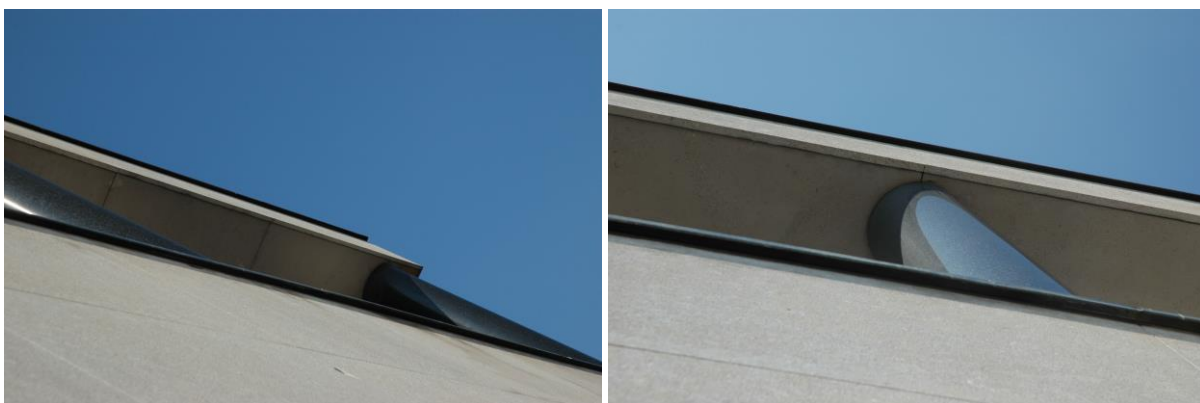
Zde však již byly kombinovány části zábradlí, které byly pod nátěrem – příčle, s detaily, které byly zhotoveny z válcované oceli v leštěném „stříbrném“ povrchu materiálu – kruhové krytky kotvení zábradlí. V daleko rozsáhlejší uplatnění se prezentace leštěného (chromovaného?) povrchu konstrukčních prvků, zhotovených z válcované oceli uplatňuje v parterové části v případě monumentálního vstupu a výkladců.

A neposledně pak i ve společných interiérech, kdy stejnou úpravě bylo provedeno madlo zábradlí obou schodišťových ramen. Zde opět v kombinaci s krycím nátěrem příčlí zábradlí.

V případě hlavního průčelí byl tmavým akcentem, korespondujícím s barevností zábradlí a vnější roviny okenních výplní i tmavý mramor sloupové kolonády lodžie nejvyššího patra.

III. PRŮZKUMOVÁ ZPRÁVA

Úvod

V termínu 09 - 10/2016 byl v rámci předprojektové přípravy obnovy objektu proveden, orientační stratigrafický průzkum povrchových úprav a vybraných architektonických prvků. Rozsah průzkumu byl zadáním projektanta, (Atelier Kristen, Svatopluka Čecha 35, 602 00 Brno), specifikován jako zjišťující, zaměřený zejména na stanovení materiálové skladby fasády, poznání stratigrafie omítkových vrstev a povrchových úprav autentických částí stavby. Cílem bylo zejména poznání primárních úprav povrchů tak, aby na základě zjištěných poznatků mohly být stanoveny podmínky a doporučení pro památkovou obnovu.

S ohledem na skutečnost, že v době průzkumu nebylo možno zajistit dostupnost k jednotlivým prvkům fasády, byl destruktivní sondážní průzkum lokalizován v místech běžně dostupných tj. parterové části, bezprostřední návaznosti okolo okenních otvorů apod. Nicméně i na základě tohoto omezeného rozsahu byly zjištěny skutečnosti, jež mohou být vodítkem pro další postup obnovy .

a) nedestruktivní průzkum

Objekt byl obhlédnut a byl zjištěn poměrně vysoký rozsah autentické materiálové skladby fasádního pláště ale i společných interiérů. V případě omítek fasády dvorního průčelí, ale i kupříkladu vnitřní plochy zábradlí balkonů fasády hlavního průčelí lze hovořit o zachování v rozsahu cca 50 - 60 %, v rozdílném stavu soudržnosti. Odhad vychází pouze z vizuálního posouzení plochy a z nálezkové situace, kde se v provedených sondách primární omítkové vrstvy vesměs našly, i když jejich stav byl lokálně již za hranicí životnosti. Největší rozsah poškození omítkových vrstev je patrný především v partiích nároží a okolí dešťových svodů, tedy v místech, kde byly nejvíce vystaveny klimatickým vlivům, či byly narušeny v důsledku poškozených a nefunkčních klempířských prvků. Po zajištění dostupnosti plochy fasády dvorního traktu bude nutno vyhodnotit skutečný stav omítek po zkouškách

přidrženosti vrstev apod. Obecně lze konstatovat, že dochovány jsou především plochy kryté odolným materiálem, ať již je to kámen přírodní, či umělý tzv. teraco.

Z provedených zjištění plyne, že v minulosti nedošlo, až na rozsáhlou výměnu okenních výplní hlavního průčelí k zásadnějším opravám, v jejichž důsledku by došlo ke ztrátě původní materiality objektu. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že dílčí opravy většinou utilitárního charakteru, byly vedeny snahou o respektování primárních vrstev. Ať již záměrně, či spíše minimální finanční náročností zásahu, respektovaly ve svém výsledku autenticitu materiálu, takže je možno konstatovat, že plochy fasád obou průčelí si tak, mimo výše uvedenou výměnu okenních výplní a sekundární „převrstvení“ obchodního parteru, zachovaly svůj charakter i modelaci beze změny. A to i přes značnou zanedbanost objektu zejména sklepních prostor a dvorních traktů.

b) destruktivní průzkum

V rámci stratigrafického průzkumu bylo provedeno cca 30 sond, jejichž smyslem bylo stanovení stratigrafie nátěrových vrstev a určení původní barevnosti objektu vytypovaných konstrukčních a architektonických prvků objektu.

Poznámka: Fotodokumentace sond je z důvodu bližší specifikace stratigrafie povrchových úprav omítek a architektonických prvků doplněna o snímky vrstev povrchových úprav při makroskopickém zvětšení. Fotografie jsou pořízeny amatérským digitálním mikroskopem a tyto výstupy nelze v žádném případě považovat za adekvátní laboratorní analýzu metodou optické mikroskopie. Laboratorní průzkum nebyl prozatím zadavatelem požadován. Stupeň zvětšení nelze v případě použitého amatérského zařízení přesně uvést. Jednotlivé vzorky jsou adjustovány v souladu s označením v průzkumu a budou v případě zájmu předány zadavateli k dalšímu možnému použití.

V rámci průzkumu byly k posouzení odebrány následující vzorky:

Vzorek A – exteriér, dvorní trakt, povrchová úprava tmelu zasklení oken suterénu

Vzorek B – exteriér, dvorní trakt, povrchová úprava kovových mříží oken suterénu

Vzorek C – exteriér, hlavní průčelí, omítka včetně povrchových úprav. Vzorek odebrán z plochy vnitřní strany zábradlí balkonu v V. NP.

Vzorek D – exteriér, hlavní průčelí, zábradlí balkonu francouzského okna

Vzorek E – exteriér, dvorní trakt, barevnost vnější roviny dřevěných oken - dřevo

Vzorek F – exteriér, dvorní trakt, barevnost vnější roviny dřevěných oken - tmel zasklení

Vzorek G – exteriér, dvorní trakt, barevnost zábradlí balkonu

Vzorek H – exteriér, dvorní trakt, svrchní vrstva omítky (zadáno k materiálové analýze)

Vzorek CH – exteriér, dvorní trakt, jádrová vrstva omítky (zadáno k materiálové analýze).

Vzorek I – interiér, prostor schodiště, povrchová úprava omítek stěn

Vzorek J – interiér prostor schodiště, povrchová úprava zábradlí(mimo madlo)

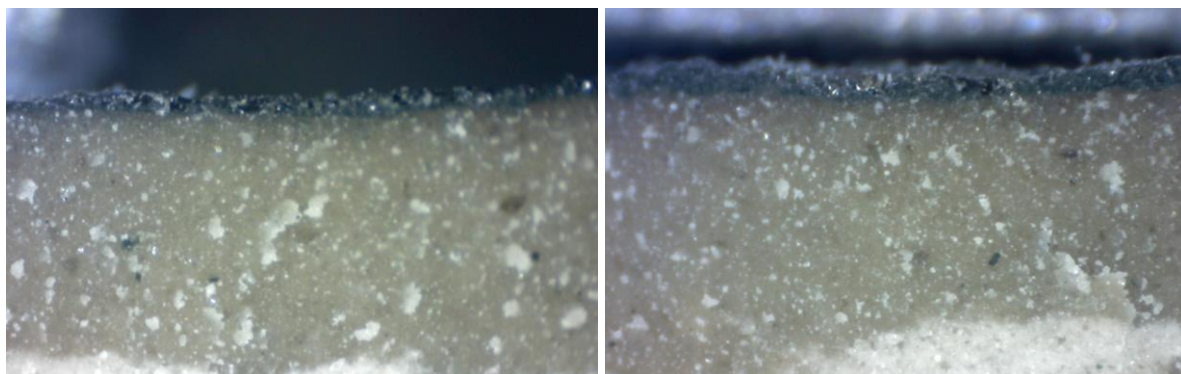
PRŮZKUM POVRCHOVÝCH ÚPRAV

Vzorek A – exteriér, dvorní trakt, povrchová úprava tmelu zasklení oken suterénu

Místo odběru vzorků A a B – okénka suterénu v dvorním traktu

Ze vzorku „A“ bylo připraveno několik úlomků, které byly prohlédnuty při makroskopickém zvětšení, pomocí amatérského digitálního mikroskopu.

Vzorky A1a A2 – výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Analýza vzorku A:

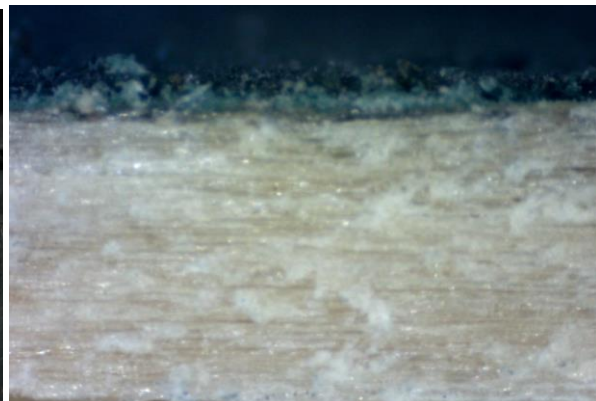
Na povrchu tmelu se nachází pouze vrstva krycího nátěru tmavě zelené až zelenomodré barevnosti, který je s povrchem tmelu pevně propojen.

Vzorek B – exteriér, dvorní trakt, povrchová úprava kovových mříží oken suterénu

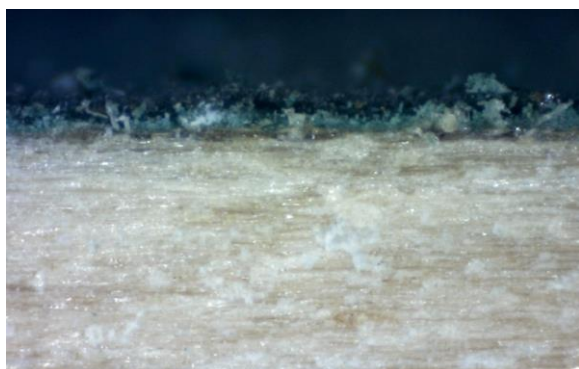
Ze vzorku „B“ bylo připraveno několik úlomků, které byly prohlédnuty při makroskopickém zvětšení, pomocí amatérského digitálního mikroskopu. Ve většině zkoumaných vzorků se opakuje obdobná nálezová situace

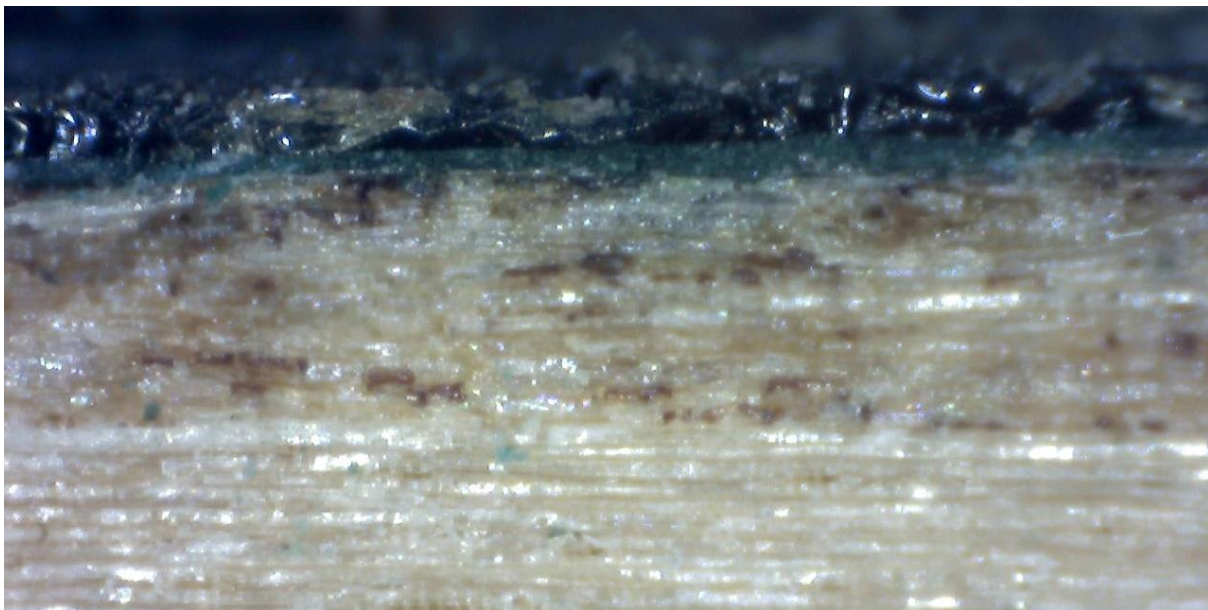
Místo odběru vzorku B

Vzorek B1- výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek B2 výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení (řez a pohled s hora)

Vzorek B3 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Analýza vzorku B

Na povrchu dřeva je patrný tmavě zelený krycí nátěr , který je možno považovat za primární úpravu okenních křídel i rámů suterénních okének. Následuje hnědý nátěr značně degradovaný, související s druhotnou úpravou dřevěných ráků.

Vzorek C – exteriér, hlavní průčelí, omítka včetně povrchových úprav. Vzorek odebrán z plochy vnitřní strany zábradlí balkonu v V. NP.

Omítky vnitřních ploch balkonových zábradlí jsou v rozdílném stavu narušení. Důvodem poškození jsou většinou defekty klempířských prvků, či zanedbaná údržba odtokových kanálků

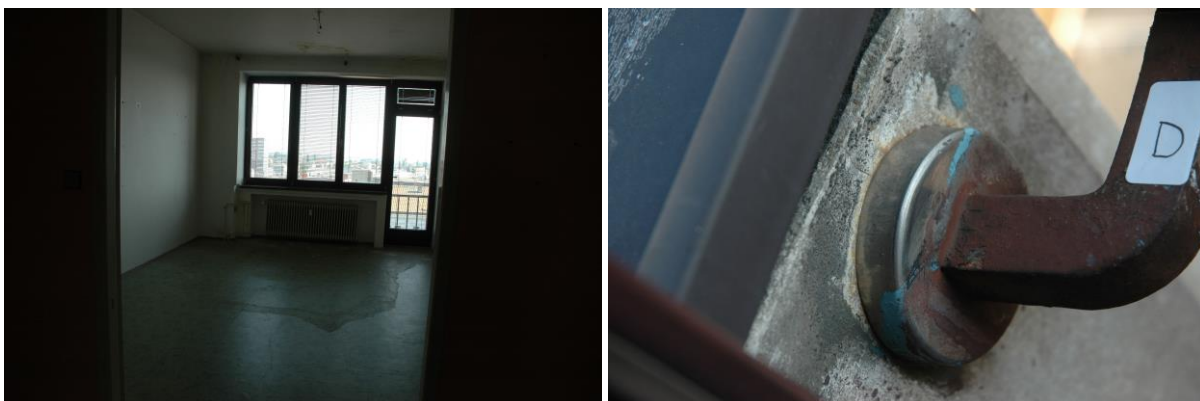

Na fotografii vpravo je místo odběru vzorku C, který byl předmětem materiálové analýzy (viz samostatná příloha. Petrografická a rtg-difrakční analýza, Mgr. D. Všíanský).

Analýza vzorku C

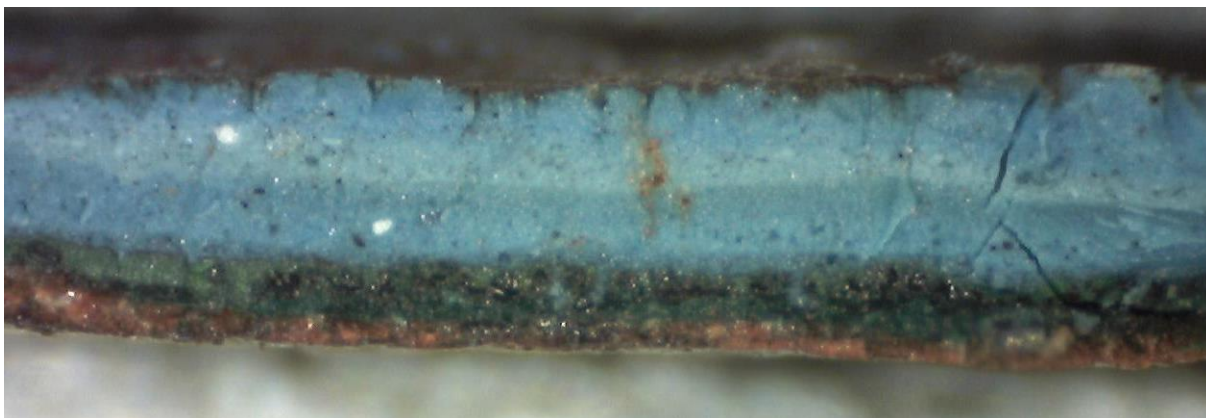
Vnitřní plocha zábradlí balkonů hlavního průčelí byla je omítnuta primárními dvouvrstvými vápenno-cementovými omítkami (vzdušné vápno, portland. cement, vápennopísčité plnivo). Povrchovou úpravu tvoří tenký vápenný nátěr /lomenná bílá/, dobře propojený s povrchem.

Vzorek D – exteriér, hlavní průčelí, zábradlí balkonu francouzského okna

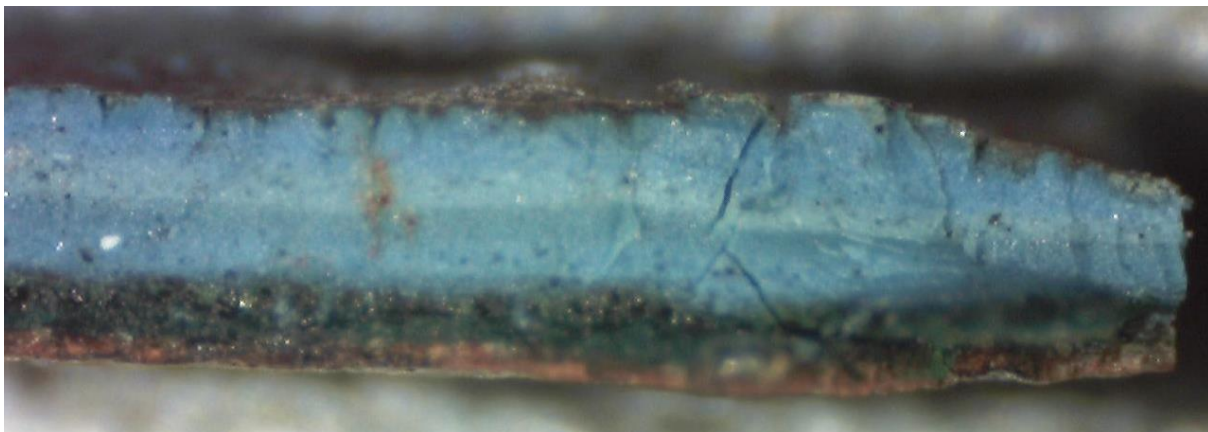

Celkový pohled směrem z interiéru na zábradlí francouzského okna hlavního průčelí objektu. N fotografii vpravo místo odběru vzorku D. Patrný je detail kruhové krytky kotvení. Která byla původně bez nátěru.

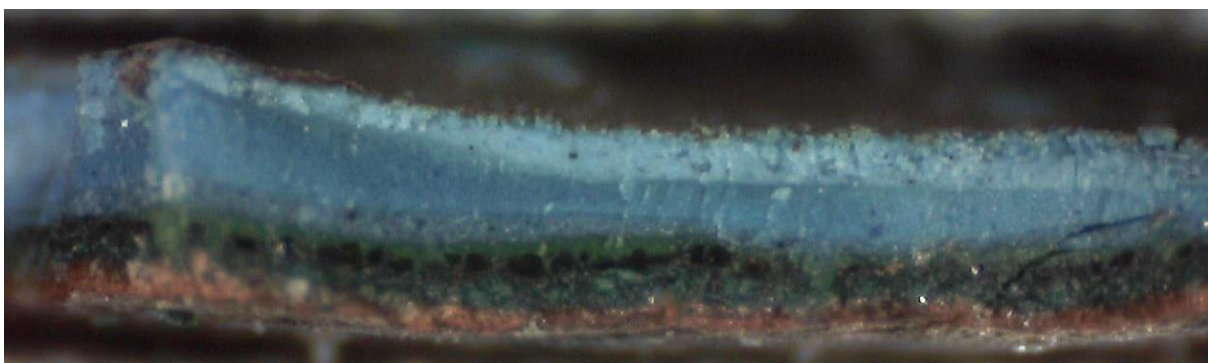
Ze vzorku „D“ bylo připraveno několik úlomků, které byly prohlédnuty při makroskopickém zvětšení, pomocí amatérského digitálního mikroskopu. Ve většině zkoumaných vzorků se opakuje obdobná nálezková situace

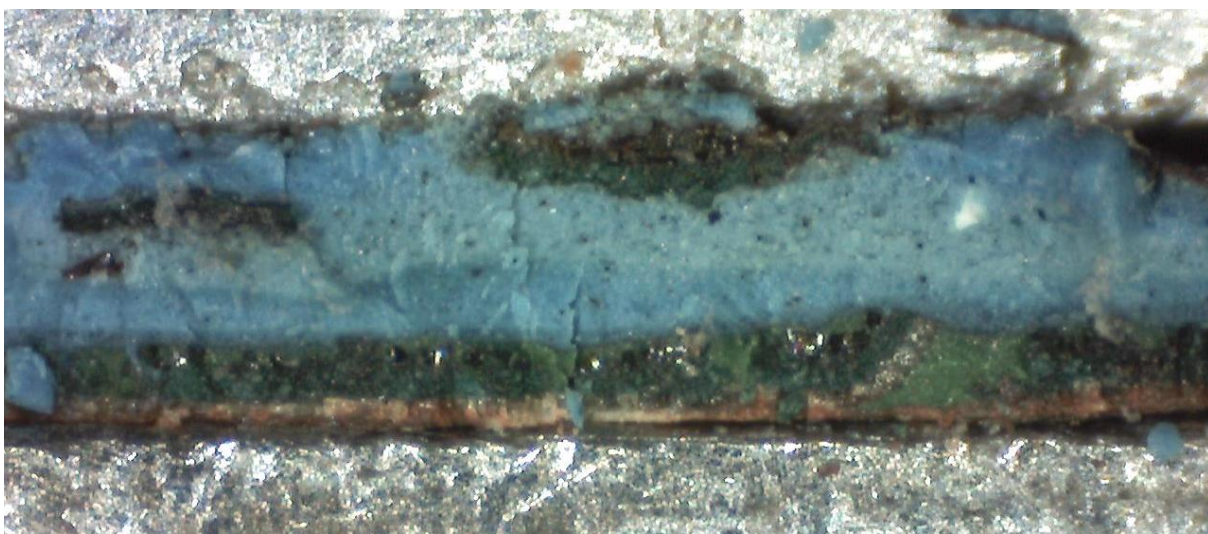
Vzorek D1 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek D2 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek D3 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek D 4 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Analýza vzorku D

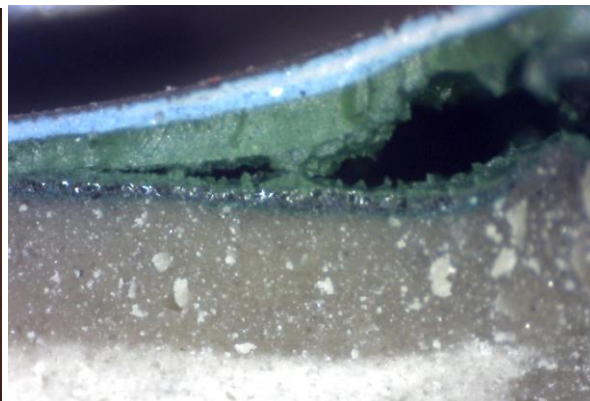
Ve spodních vrstvách jsou patrné červené zbytky podkladového suříkového nátěru. Na jeho povrchu se nachází poměrně zřetelná vrstva krycího nátěru tmavě zelené barevnosti – primární barevnosti. V důsledku oxidace a UV záření mohl poškozený povrch působit namodralým dojmem. To patrně vedlo při sekundárních úpravách spojených s údržbou k volbě modrých odstínů. Jako poslední úprava je zřetelná i tenká linie stávajícího nátěru hnědé barevnosti, který byl patrně aplikován v době spojené s výměnou okenních výplní u nichž byla zcela pozměněna barevnost vnější roviny oken na hnědý odstín.

Vzorek E – exteriér, dvorní trakt, barevnost vnější roviny dřevěných oken – tmel zasklení

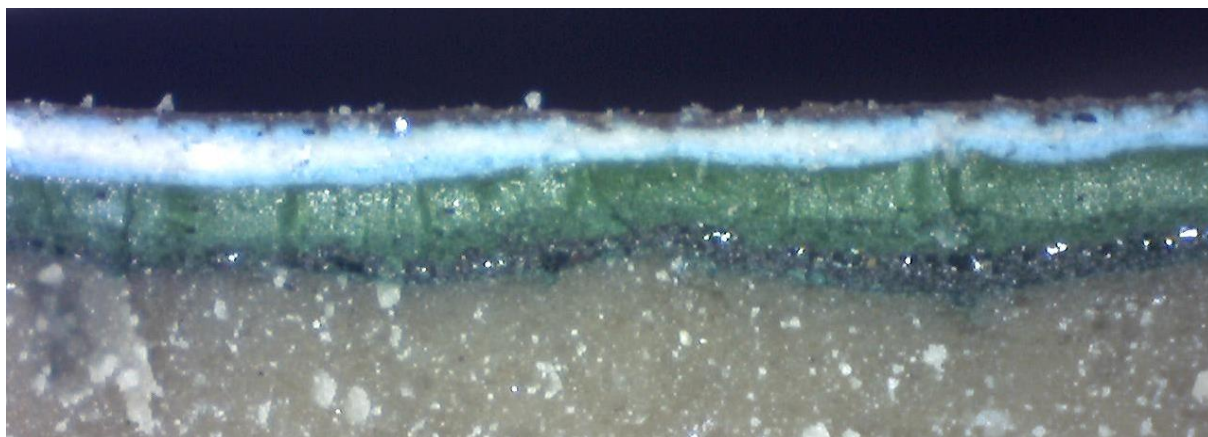
Ze vzorku „E“ bylo připraveno několik úlomků, které byly prohlédnuty při makroskopickém zvětšení, pomocí amatérského digitálního mikroskopu. Ve většině zkoumaných vzorků se opakuje obdobná nálezová situace

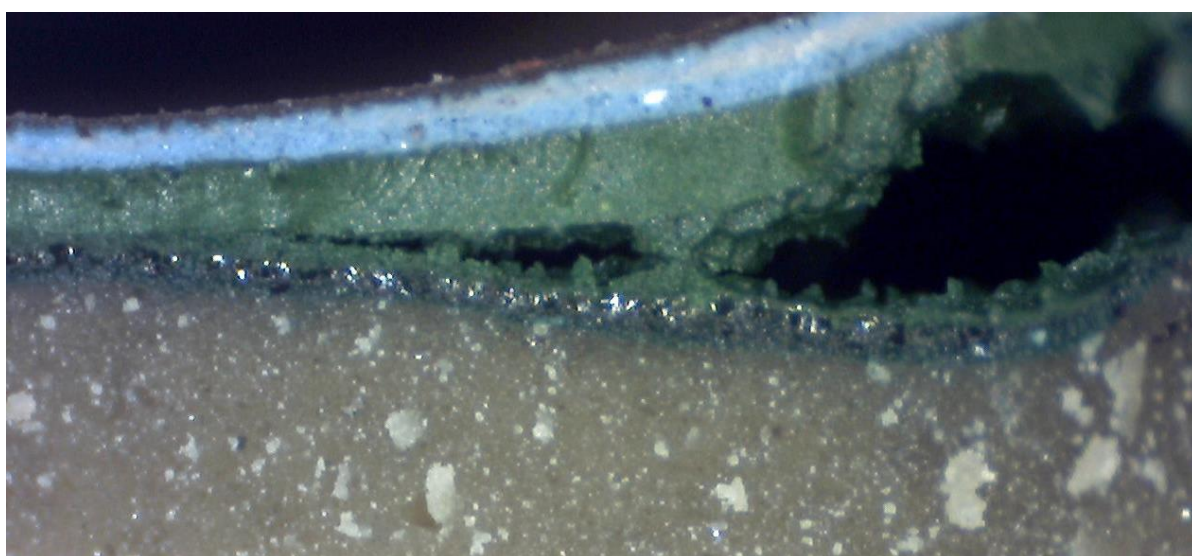
Místo odběru vzorku E.

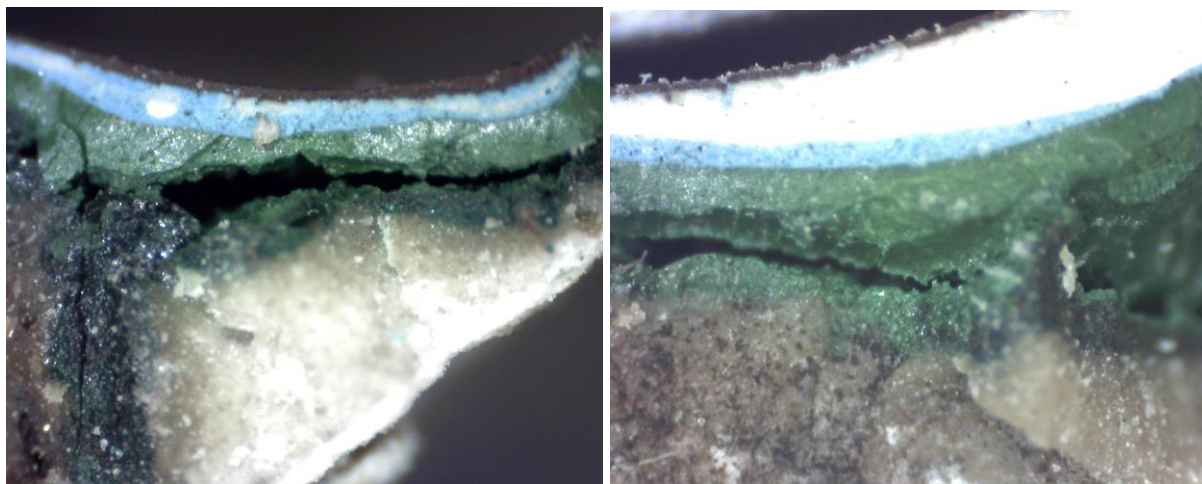
Vzorek E 1 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek E2 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek E3 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorky E5 a E6 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Analýza vzorku E

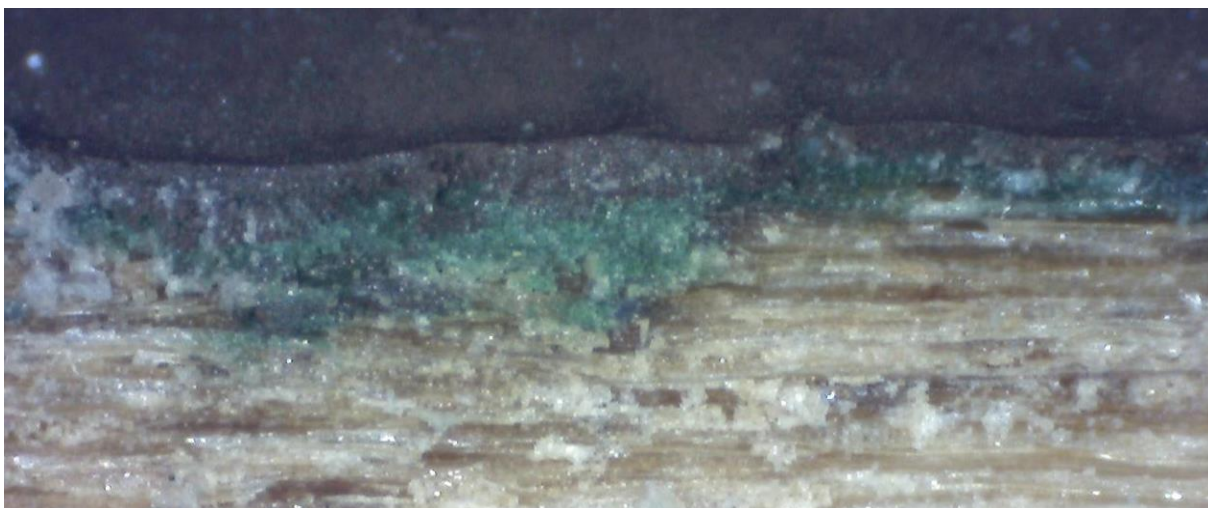
Na povrchu starého tmelu jsou patrné fragmenty krycího nátěru tmavě zelenomodré barevnosti – primární úpravy povrchu. Zelená barevnost i když v jiném odstínu byla použita i při první udržovací opravě. Na ní pak nacházíme vrstvu krycích nátěrů sytě modré barevnosti, totožných s úpravou zábradlí francouzských oken hlavního průčelí. Poslední úpravou, opět jednotnou pro obě průčelí, avšak zcela v rozporu s úpravou primární, je nátěr prvků sytě hnědým odstínem syntetické barvy na světlé, podkladové technologické vrstvě.

Vzorek F – exteriér, dvorní trakt, barevnost vnější roviny dřevěných oken - dřevo

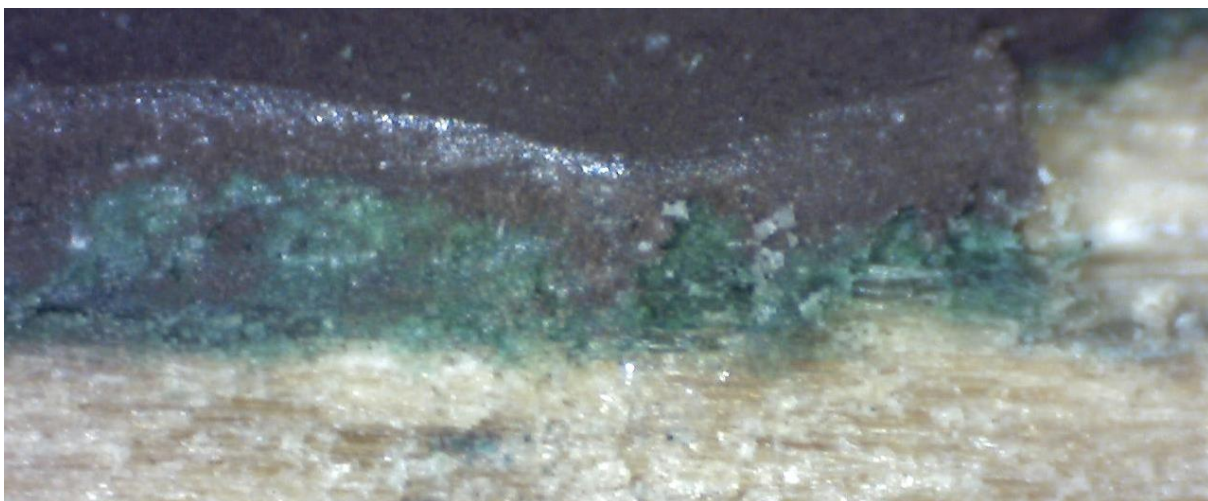

Místo odběru vzorku F – profilace okenního rámu

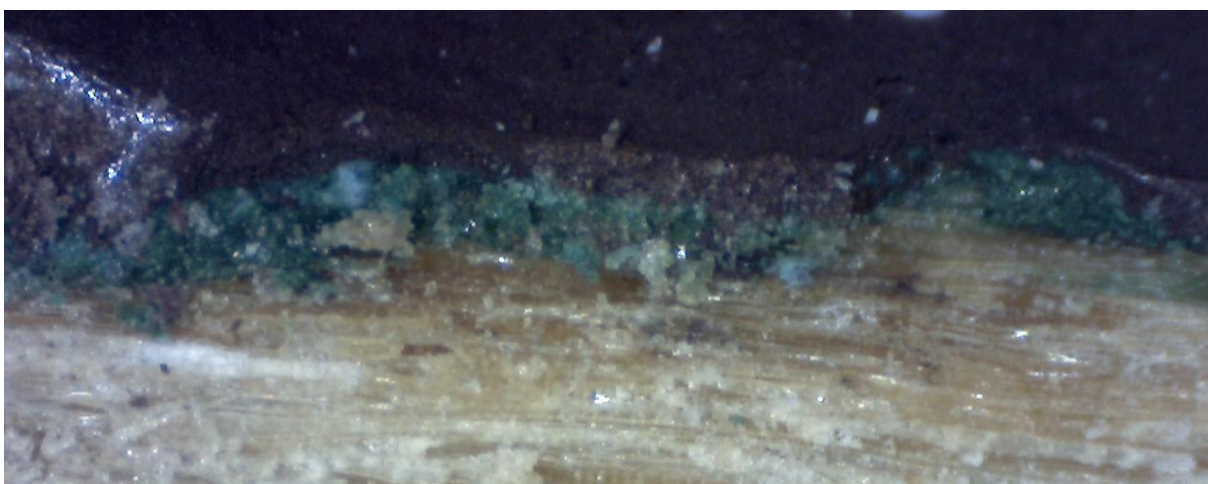
Ze vzorku „F“ bylo připraveno několik úlomků, které byly prohlédnuty při makroskopickém zvětšení, pomocí amatérského digitálního mikroskopu. Ve většině zkoumaných vzorků se opakuje obdobná nálezová situace

Vzorek F1 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek F2 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek F3 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Analýza vzorku F

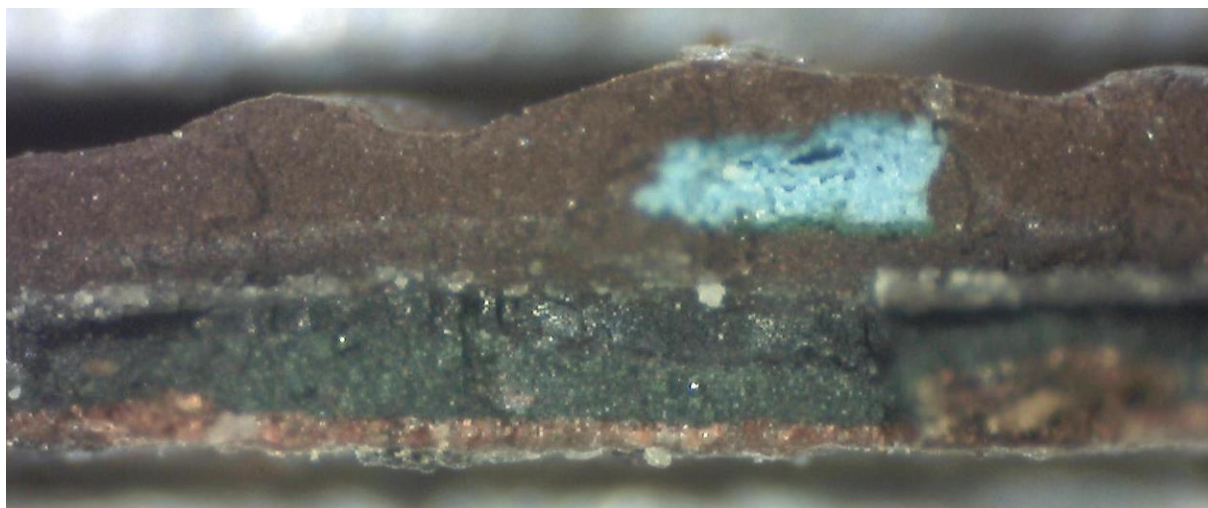
Na povrchu dřeva je patrný tmavě zelený krycí nátěr který je možno považovat za primární úpravu okenních křidel i rámů. Následuje hnědý nátěr značně degradovaný, související s druhotnou úpravou dřevěných rámů.

Vzorek G – exteriér, dvorní trakt, barevnost zábradlí balkonu

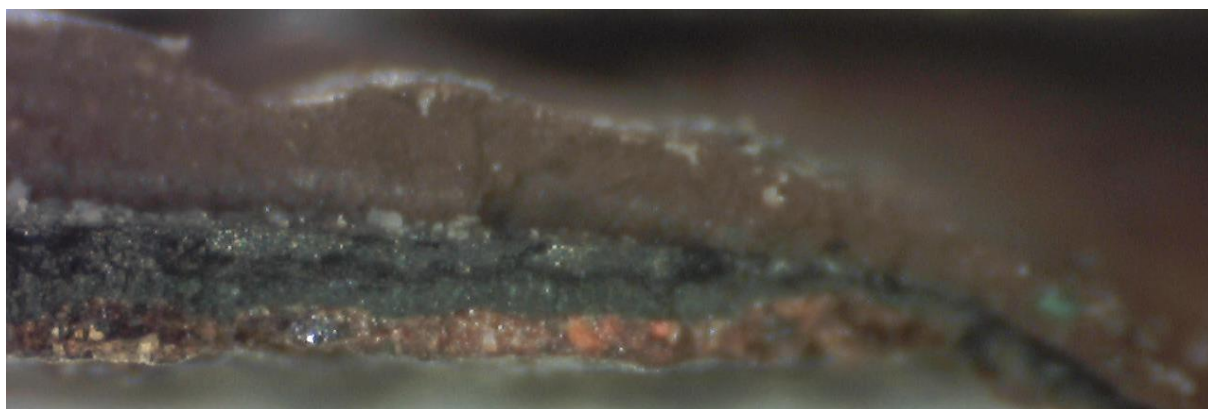

Celkový pohled na část zábradlí a místo odběru vzorku G

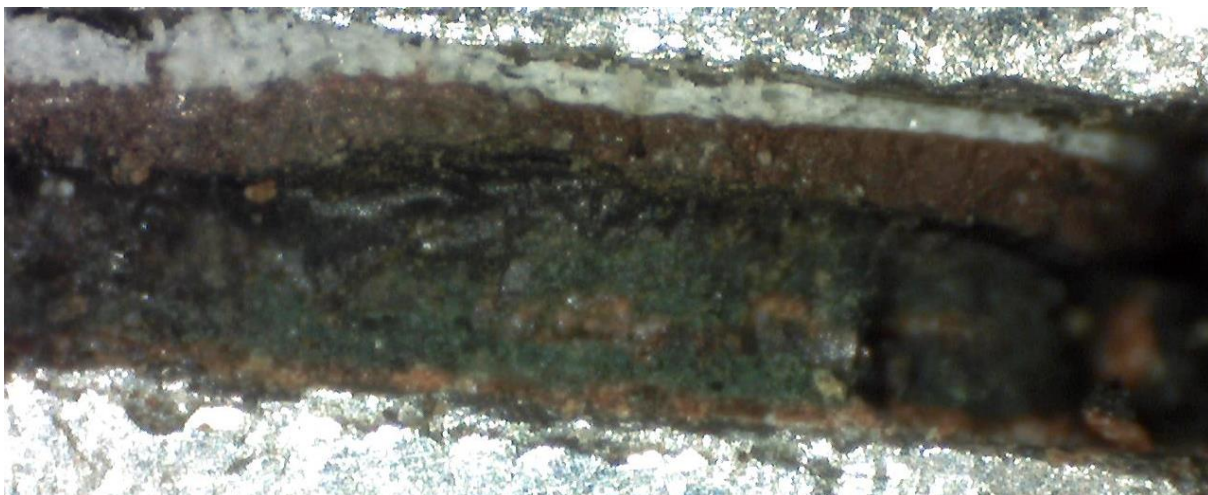
Ze vzorku „G“ bylo připraveno několik úlomků, které byly prohlédnuty při makroskopickém zvětšení, pomocí amatérského digitálního mikroskopu. Ve většině zkoumaných vzorků se opakuje obdobná nálezová situace

Vzorek G1 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek G2 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek G3 - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Analýza vzorku G

Ve spodních vrstvách jsou patrné červené zbytky podkladového suříkového nátěru. Na jeho povrchu se nachází degradovaná, ale čitelná vrstva krycího nátěru tmavě zelené barevnosti – primární barevnosti. Zřejmě i zde, tak jako na hlavním průčelí byl při druhotných úpravách spojených s údržbou prvku užit krycí nátěr sytě modré barevnosti, viz jeho fragmenty ve vzorku G1. Poslední úpravou je opět krycí nátěr hnědé barevnosti.

Vzorky H a CH– exteriér, dvorní trakt, svrchní vrstva omítky (H) a jádrová vrstva (CH) (zadáno k materiálové analýze)

Na fotografiích je místo odběru vzorků H a CH, které byly předmětem materiálové analýzy (viz samostatná příloha. Petrografická a rtg-difrakční analýza, Mgr. D. Všianský).

Analýza vzorku H

Fasáda zadního průčelí objektu je omítnuta primárními dvouvrstvými vápenno-cementovými omítkami, přičemž hlavní složkou pojiva omítky svrchní vrstvy je překvapivě vysoký podíl sádry. „Povrchovou úpravu“ tvoří jen tenká technologická vrstva řídkého vápenného pačoku, zatíraného do zavadající hrubozrnné omítky nahozené omítky. Obecně lze konstatovat že omítky dvorního traktu byly ponechány bez povrchové úpravy fasádním nátěrem. Barevnost tedy byla dána použitým materiálem strukturou povrchu.

Analýza vzorku CH

Vápenno cementové omítky, jejichž plnivem je kopaný říční písek. Blíže viz Petrografická a rtg-difrakční analýza, Mgr. D. Všianský

Vzorek I – interiér prostor schodiště, povrchová úprava zábradlí(mimo madlo)

Pohled na část zábradlí a místo odběru vzorku I

Ze vzorku „I“ bylo připraveno několik úlomků, které byly prohlédnuty při makroskopickém zvětšení, pomocí amatérského digitálního mikroskopu. Ve většině zkoumaných vzorků se opakuje obdobná nálezková situace

Vzorek II - výstavba povrchových úprav při makroskopickém zvětšení

Vzorek I2 - povrchové úpravy zábradlí při makroskopickém zvětšení – pohled zespodu

Analýza vzorku I

Ve spodních vrstvách jsou patrné červené zbytky podkladového suříkového nátěru. Na jeho povrchu se nachází fragmenty světlého krycího nátěru v tónované bílé barevnosti. Tato úprava byla ještě jednou zopakována. Poslední stávající barevnost je světle šedá.

Vzorek J – interiér, prostor schodiště, povrchová úprava omítek stěn

Sonda provedená kolem vloženého kamenného pásu lemujícího kraj olejovým nátěrem opatřené soklové partie poukazuje na druhotnost této úpravy a sekundární vložení kamenného „bordury“. Místo odběru vzorku J -- primární úprava ploch stěn.

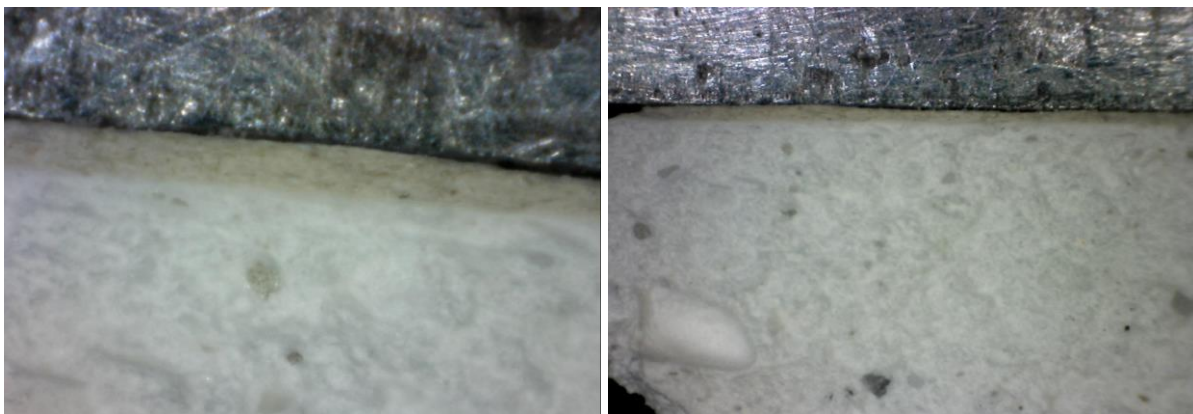

Celkový pohled – druhotná úprava ploch stěn schodiště pomocí „otěru vzdorných“ strukturovaných olejových nátěrů

Ze vzorku „J“ bylo připraveno několik úlomků, které byly prohlédnuty při makroskopickém zvětšení, pomocí amatérského digitálního mikroskopu.

Vzorek J1 - povrchové úpravy ploch stěn při makroskopickém zvětšení

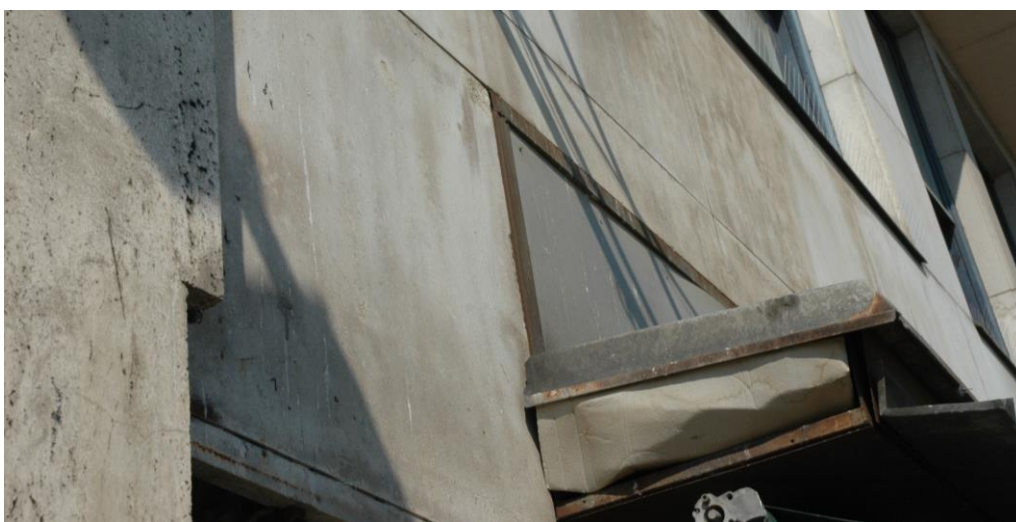
Vzorky J2 a J3 - povrchové úpravy ploch stěn při makroskopickém zvětšení

Analýza vzorku J

Plochy stěn byly původně upraveny hlazenými sádrovými omítkami na jejichž povrchu se nachází vrstva světle okrového nátěru, patrně vápenného. Na něm se nachází již jen vrstva stávající výmalby.

IV. ZÁVĚR PRŮZKUMU

Závěrem je možno konstatovat, že primárním barevným vyzněním stavby byla převážně skladba a kombinace použitých přírodních materiálů, jak již bylo zmíněno výše v textové části. Důraz byl kladen na kombinaci a vzájemné působení rozdílných materiálů a struktur. Pečlivě volený výběr různých druhů lešitelných vápenců v interiérech i exteriérech byl kombinován se strukturou povrchu pevných vápenno cementových a sádrových omítek. Doplnujícím akcentem v exteriéru byla barevnost kovových a dřevěných prvků (okenních výplní) které byly sjednoceny povrchovou úpravou ve shodném tmavém zelenomodrém odstínu. Neméně důležité pak bylo uplatnění leštěných chromovaných válcovaných profilů v případě výkladců a konstrukcí dveří v ústřední hale, či uplatněných v drobnějších detailech jako kupř. madlo zábradlí schodiště, či kruhové krytky zábradlí balkonů hl. průčelí.

V rámci realizace obnovy doporučuji ověřit ještě barevnost konstrukcí obchodního parteru a vyhodnotit autenticitu detailů. Zde nebylo možno provést podrobnější průzkum ať již z důvodu nedostupnosti vyšších partií i poměrně frekventovaného využívá provozoven.

Zpracovala: Zoja Matulíková
Říjen 2016

PŘÍLOHY

1. ZADÁNÍ LABORATORNÍCH ANALÝZ
2. PETROGRAFICKÝ PRŮZKUM ODEBRANÝCH VZORKŮ